

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

I. ÚS 421/2013-12

Ústavný súd Slovenskej republiky na neverejnom zasadnutí senátu 19. júna 2013 predbežne prerokoval sťažnosť JUDr. P. P., B., zastúpeného advokátkou JUDr. I. D., B., vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky a čl. 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky č. 107 z 21. mája 2013 a jemu predchádzajúcim postupom a takto

r o z h o d o l :

Sťažnosť JUDr. P. P. **o d m i e t a** ako zjavne neopodstatnenú.

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Ústavnému súdu Slovenskej republiky (ďalej len „ústavný súd“) bola 24. mája 2013 doručená sťažnosť JUDr. P. P. (ďalej len „sťažovateľ“) vo veci namietaného porušenia čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“) a čl. 13 a 14 Listiny základných práv a slobôd

(ďalej len „listina“) uznesením Súdnej rady Slovenskej republiky (ďalej len „súdna rada“) č. 107 z 21. mája 2013 (ďalej aj „napadnuté rozhodnutie“) a jemu predchádzajúcim postupom.

2. Z obsahu sťažnosti a jej príloh vyplýva, že 21. mája 2013 sa na riadnom rokovaní súdnej rady uskutočnila voľba podpredsedu Najvyššieho súdu Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“), ktorej sa zúčastnil aj sťažovateľ. *„Deň pred konaním volieb - 20. mája 2013 zaslal sťažovateľ Súdnej rade... list, ktorým namietal šiestich z osemnástich členov Súdnej rady... pre ich konanie súvisiace s disciplinárnym stíhaním sťažovateľa a dočasným pozastavením jeho funkcie sudcu... ktorého sa piati z nich aktívne zúčastnili.“* Námietku sťažovateľ odôvodnil tým, že namietaní členovia súdnej rady nebudú za sťažovateľa hlasovať pre ich nepriateľský postoj k nemu, čo sa napokon prejavilo vo výsledku hlasovania za jedného i druhého kandidáta. *„Súdna rada... sa s námietkou sťažovateľa vypořádala... vystúpením člena Súdnej rady... E. B..., ktorý v zásade odmietol prípustnosť vznesenia námietky voči členom Súdnej rady..., keďže tento orgán nie je administratívnym ani súdnym orgánom. Následne túto námietku zosmiešnil predseda Súdnej rady... Š. H. ako absurdný paakt o ktorom sa nerokovalo ani nehlasovalo.“* Uvedeným postupom vznikla *„nerovnosť postavenia kandidátov pred vykonaním volieb“*, ktorá sa prejavila tak, že za kandidátku J. U. hlasovalo 14 členov (medzi nimi aj šiesti sťažovateľom namietaní členovia súdnej rady, pozn.) a za sťažovateľa len dvaja členovia súdnej rady.

3. Z dôvodov uvedených v bode 2 boli potom porušené sťažovateľove práva uvedené v bode 1. K argumentácii, že súdna rada nie je súdny ani správny orgán, a preto sa na jej konanie nevzťahujú predpisy správneho práva (pozri bod 2), sťažovateľ poukázal na niektoré rozhodnutia ústavného súdu, ktoré mali tento názor – podľa jeho názoru – vyvracať.

4. Za nosné dôvody podanej sťažnosti možno považovať tvrdenie sťažovateľa, že *„odmietnutím rozhodovania o vznesenej námietke zaujatosti sťažovateľa v súlade s ustanoveniami §§ 6 odsek 3 a 9 Správneho poriadku bola porušená rovnosť kandidátov vo voľbe podpredsedu Najvyššieho súdu... Súdnou radou“*. V závere sťažovateľ uviedol, že aj keby sa na postup súdnej rady nemali vzťahovať predpisy Správneho poriadku, aj tak

(súdna rada) nezabezpečila, „aby obaja kandidáti mali vo voľbách na podpredsedu Najvyššieho súdu... rovnaké postavenie a práva, tak ako je to uvedené v nález Ústavného súdu... II. 5/03“. Okrem odkazu na rozhodnutie ústavného súdu (zrejme) sp. zn. II. ÚS 5/03 sťažovateľ túto svoju úvahu ďalej nerozvil.

5. Na základe už uvedeného sťažovateľ ústavný súd žiadal, aby prijal nález:

„Postupom Súdnej rady..., ktorá počas voľby kandidáta na funkciu podpredsedu Najvyššieho súdu..., konanej 21. mája 2013 odmietla rokovať a hlasovať o vznesenej námietke zaujatosti sťažovateľa, bolo porušené základné právo sťažovateľa..., vyplývajúce z čl. 30 ods. 4 Ústavy... a čl. 12 ods. 1, 2 Ústavy... a článkov 13 a 14 Listiny..., a to všetko za súčasného porušenia čl. ods. 1 Ústavy..., čl. 2 ods. 2 Ústavy..., čl. 152 ods. 4 Ústavy...

Ústavný súd... uznesenie Súdnej rady... č. 107 z 21. mája 2013 zrušuje a vec vracia Súdnej rade... na ďalšie konanie.“

II.

6. Podľa čl. 127 ods. 1 ústavy ústavný súd rozhoduje o sťažnostiach fyzických osôb alebo právnických osôb, ak namietajú porušenie svojich základných práv alebo slobôd, alebo ľudských práv a základných slobôd vyplývajúcich z medzinárodnej zmluvy, ktorú Slovenská republika ratifikovala a bola vyhlásená spôsobom ustanoveným zákonom, ak o ochrane týchto práv a slobôd nerozhoduje iný súd.

7. Sťažovateľ v sťažnosti namietá porušenie čl. 12 ods. 1 a 2, čl. 30 ods. 4 v spojení s čl. 1 ods. 1, čl. 2 ods. 2 a čl. 152 ods. 4 ústavy a čl. 13 a 14 listiny.

Podľa čl. 1 ods. 1 ústavy Slovenská republika je zvrchovaný, demokratický a právny štát. Neviaže sa na nijakú ideológiu ani náboženstvo.

Podľa čl. 2 ods. 2 ústavy štátne orgány môžu konať iba na základe ústavy, v jej medziach a v rozsahu a spôsobom, ktorý ustanoví zákon.

Podľa čl. 12 ods. 1 ústavy ľudia sú slobodní a rovní v dôstojnosti i v právach. Základné práva a slobody sú neodňateľné, nescudziteľné, nepremlčateľné a nezrušiteľné.

Podľa čl. 12 ods. 2 ústavy základné práva a slobody sa zaručujú na území Slovenskej republiky všetkým bez ohľadu na pohlavie, rasu, farbu pleti, jazyk, vieru a náboženstvo, politické či iné zmýšľanie, národný alebo sociálny pôvod, príslušnosť k národnosti alebo etnickej skupine, majetok, rod alebo iné postavenie. Nikoho nemožno z týchto dôvodov poškodzovať, zvýhodňovať alebo znevýhodňovať.

Podľa čl. 30 ods. 4 ústavy občania majú za rovnakých podmienok prístup k voleným a iným verejným funkciám.

Podľa čl. 13 listiny nikto nesmie porušiť listové tajomstvo ani tajomstvo iných písomností a záznamov, či už uchovávaných v súkromí alebo zasielaných poštou alebo iným spôsobom, s výnimkou prípadov a spôsobom, ktoré ustanoví zákon. Rovnako sa zaručuje tajomstvo správ podávaných telefónom, telegrafom alebo iným podobným zariadením.

Podľa čl. 14 listiny sloboda pohybu a pobytu je zaručená (odsek 1). Každý, kto sa oprávnené zdržiava na území Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky, má právo slobodne ho opustiť (odsek 2). Tieto slobody možno obmedziť zákonom, ak je to nevyhnutné pre bezpečnosť štátu, udržanie verejného poriadku, ochranu zdravia alebo ochranu práv a slobôd iných a na vymedzených územiach aj z dôvodu ochrany prírody (odsek 3). Každý občan má právo na slobodný vstup na územie Českej a Slovenskej Federatívnej Republiky. Občana nemožno nútiť, aby opustil svoju vlasť (odsek 4). Cudzinec možno vyhostiť iba v prípadoch ustanovených zákonom (odsek 5).

8. Ústavný súd podľa § 25 ods. 1 zákona Národnej rady Slovenskej republiky č. 38/1993 Z. z. o organizácii Ústavného súdu Slovenskej republiky, o konaní pred ním a o postavení jeho sudcov v znení neskorších predpisov (ďalej len „zákon o ústavnom súde“) každý návrh predbežne prerokuje na neverejnom zasadnutí bez prítomnosti

navrhovateľa. Pri predbežnom prerokovaní každého návrhu ústavný súd skúma, či dôvody uvedené v § 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde nebránia jeho prijatiu na ďalšie konanie. Podľa tohto ustanovenia návrhy vo veciach, na prerokovanie ktorých nemá ústavný súd právomoc, návrhy, ktoré nemajú náležitosti predpísané zákonom, neprípustné návrhy alebo návrhy podané niekým zjavne neoprávneným, ako aj návrhy podané oneskorene môže ústavný súd na predbežnom prerokovaní odmietnuť uznesením bez ústneho pojednávania. Ústavný súd môže odmietnuť aj návrh, ktorý je zjavne neopodstatnený.

9. Ak preskúmanie namietaného postupu, resp. rozhodnutia všeobecného súdu (ale aj iného orgánu verejnej moci) v rámci predbežného prerokovania vôbec nesignalizuje možnosť porušenia základného práva alebo slobody sťažovateľa, reálnosť ktorej by bolo potrebné preskúmať po prijatí sťažnosti na ďalšie konanie, ústavný súd považuje takúto sťažnosť za zjavne neopodstatnenú (I. ÚS 66/98, II. ÚS 101/03, II. ÚS 104/04).

10. Porušenie označených článkov ústavy a listiny vidí sťažovateľ v tom, že súdna rada pred hlasovaním o kandidátoch na funkciu podpredsedu najvyššieho súdu mala riadne posúdiť/rozhodnúť námietky zaujatosti voči 6 členom súdnej rady. Táto povinnosť pre súdnu radu vyplýva z bližšie uvedených ustanovení Správneho poriadku (bližšie pozri body 2 a 4).

11. Ústavný súd preskúmal postup súdnej rady v súvislosti s nosnými dôvodmi sťažovateľových výhrad i samotné napadnuté rozhodnutie súdnej rady a bez potreby uskutočnenia ďalšieho dokazovania dospel k záveru, že sťažnosť sťažovateľa je prima facie neopodstatnená, pretože sťažovateľ v podanej sťažnosti neuviedol žiadne ústavne významné dôvody, na základe ktorých mala súdna rada postupovať tak, ako žiadal sťažovateľ (v prípade ním vznesenej námietky zaujatosti), resp. sa celkom zjavne netrafil (čl. 13 a čl. 14 listiny) v označení práv, ktoré mali byť v jeho prípade porušené.

12. Z ustálenej rozhodovacej činnosti ústavného súdu (napr. III. ÚS 403/09) vyplýva, že „... ústavný súd rozlišuje dva okruhy kompetencie súdnej rady z hľadiska povahy jej rozhodovania.

Prvý okruh kompetencie predstavuje rozhodovacia činnosť súdnej rady smerujúca k právnej skutočnosti verejného práva vo forme rozhodnutia adresovaného príslušnému ústavnému orgánu. V týchto prípadoch nejde o individuálny právny akt, ktorého povaha by bola obdobná povahe správneho aktu alebo súdneho aktu (t. j. výsledku činnosti príslušného správneho prípadne súdneho orgánu, ktorým sa zakladajú, menia alebo rušia, prípadne autoritatívne zisťujú oprávnenia a povinnosti subjektov správneho alebo súdneho konania). V danom prípade ide o osobitný druh konania. V uvedenom okruhu kompetencie súdna rada rozhoduje napríklad o predložení návrhu na vymenovanie alebo odvolanie predsedu najvyššieho súdu (II. ÚS 5/03), ako aj o návrhu na vymenovanie alebo odvolanie podpredsedu najvyššieho súdu prezidentovi Slovenskej republiky... Ďalej pri výkone týchto kompetencií súdna rada rozhoduje aj o predložení návrhu kandidátov na sudcov, ktorí by mali pôsobiť za Slovenskú republiku v medzinárodných súdnych orgánoch, vláde Slovenskej republiky (IV. ÚS 23/04, III. ÚS 128/09), alebo aj o predkladaní návrhov kandidátov na vymenovanie sudcov a návrhov na odvolanie sudcov prezidentovi (IV. ÚS 162/05).

Náplňou druhého okruhu kompetencie je rozhodovacia činnosť súdnej rady ako orgánu verejnej správy založená na kolegiátnom princípe. Jej výsledkom je potom individuálny správny akt vydaný v konaní charakterizujúcom verejnú správu ako súčasť výkonnej moci, teda v správnom konaní. V tomto okruhu rozhoduje súdna rada predovšetkým o prideľovaní a prekladaní sudcov (I. ÚS 62/06), ale aj o návrhoch sudcov podľa § 22 ods. 5 zákona o sudcoch (I. ÚS 162/09).“.

13. Vychádzajúc z uvedeného právneho názoru ústavného súdu – ktorého závery naďalej platia – je v okolnostiach danej veci nepochybné, že v prípade voľby podpredsedu najvyššieho súdu v súdnej rade a jej rozhodnutím nejde o individuálny právny akt, ktorého povaha by bola obdobná povahe správneho aktu alebo súdneho aktu. Pokiaľ sťažovateľ v sťažnosti uvádza, že súdna rada mala o jeho námietkach zaujatosti rozhodnúť podľa Správneho poriadku, je táto úvaha zjavne nedôvodná, pretože je bez zákonného a ústavne konformného podkladu. A keďže sťažovateľ neuviedol iný normatívny predpis ani ústavne konformný názor, na základe ktorého by mala súdna rada (napriek v úvode tohto bodu uvedenému, pozn.) rozhodovať pri voľbe podpredsedu najvyššieho súdu o vznesenej

námietke zaujatosti člena/členov súdnej rady, a takýto postup ani explicitne nevyplýva z ústavy, zákona č. 185/2002 Z. z. o Súdnej rade Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov v znení neskorších predpisov, a ani z jeho rokovacieho poriadku, potom neostávalo iné, ako túto sťažnosť – už pri jej predbežnom prerokovaní – odmietnuť z dôvodu jej zjavnej neopodstatnenosti (§ 25 ods. 2 zákona o ústavnom súde).

14. Pokiaľ sťažovateľ (bez ďalšieho) namietal porušenie rovnakého postavenia a práva (pozri bod 4 in fine), tak ako to je uvedené v náleze ústavného súdu sp. zn. II. ÚS 5/03, ústavný súd poukazuje na to, že sťažovateľ túto svoju úvahu ďalej nerozvil, pričom nosné dôvody tejto sťažnosti a rozhodnutia vo veci sp. zn. II. ÚS 5/03 (kauza K.) nie sú porovnateľné.

15. Ústavný súd v kontexte uvedeného v bode 13 dodáva, že v sťažnosti je oddelený petit od jej ostatných častí. Ústavný súd je podľa § 20 ods. 3 zákona o ústavnom súde viazaný návrhom na začatie konania. Viazanosť ústavného súdu návrhom sa vzťahuje zvlášť na návrh výroku rozhodnutia, ktorého sa sťažovateľka domáhala. Ústavný súd môže rozhodnúť len o tom, čoho sa sťažovateľka domáha v petite svojej sťažnosti, a vo vzťahu k tomu subjektu, ktorý označila za porušovateľa svojich práv (čl. 2 ods. 2 ústavy).

16. Ústavný súd v závere – k sťažovateľom označeným právam, ktoré v jeho prípade mali byť porušené – uvádza, že k porušeniu čl. 30 ods. 4 ústavy nemohlo dôjsť z dôvodov uvedených v bode 13. V zmysle svojej judikatúry ustanovenie čl. 12 ods. 1 ústavy všeobecne vylučuje diskrimináciu fyzickej alebo právnickej osoby. Jeho aplikácia však nie je možná bez konkrétneho vyjadrenia dopadu diskriminujúceho postupu štátneho orgánu alebo orgánu štátnej správy na základné právo alebo slobodu fyzickej alebo právnickej osoby (I. ÚS 34/96). Ustanovenie čl. 12 ods. 2 ústavy má všeobecný, deklaratívny charakter, a nie charakter základného ľudského práva a slobody. Jeho použitia sa možno dovoľávať len v spojitosti s ochranou konkrétnych základných práv a slobôd uvedených v ústave (I. ÚS 17/99). Pokiaľ sťažovateľ namietal porušenie aj čl. 13 a čl. 14 listiny a neuviedol žiadne dôvody k uvedeným článkom sa viažuce, považuje ústavný súd takéto tvrdenie za zmätočné a neurčité. Pokiaľ sťažovateľ napádal tiež porušenie čl. 1 ods. 1 a čl. 2

ods. 2 ústavy, tieto napádal výlučne v kontexte s predchádzajúcim článkami podľa ústavy (čl. 12 a čl. 30 ústavy) a listiny (čl. 13 a čl. 14 listiny), preto nemohlo dôjsť ani k ich porušeniu.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 19. júna 2013